

MOBİL CİHAZ TABANLI YABANCI DİLDE KELİME ÖĞRENME UYGULAMASI

Kerim Kürşat ÇEVİK¹, Hasan Erdiñç KOÇER²

¹Bilgisayar Programcılığı Bölümü, Bor Meslek Yüksekokulu, Niğde Üniversitesi,
Bor/NİĞDE

²Elektronik-Bilgisayar Eğitimi Bölümü, Teknik Eğitim Fakültesi, Selçuk
Üniversitesi, KONYA

kcevik@nigde.edu.tr, ekocer@selcuk.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı; yabancı dil öğreniminde önemli bir etken olan kelime ezberleme veya öğrenmeye yönelik yardımcı bir mobil yazılımın gerçekleştirilmesidir. Bu yazılım, mobil telefonlar üzerinde çalışan işletim sistemlerinin pazar payları göz önüne alınarak, Android işletim sistemi platformunda çalışabilecek özellikte olarak Java programlama dili ile gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamanın kullanımı ile yabancı dil öğrenmek isteyen kişiler, yanlarında taşıdıkları cep telefonları sayesinde sürekli bir eğitim içerisinde olacaktır. Program, kullanıcının isteğine göre belirlenen periyotlarda yabancı dilde kelimeyi verip Türkçe karşılığını veya tam tersini sormaktadır. Sorular çoktan seçmeli veya kelimenin yazılması şeklinde olabilmektedir. Kullanıcı, programın veritabanına erişip kelimeler üzerinde ekleme, silme, güncelleme gibi işlemleri yapabilmektedir. Oldukça kolay bir kullanıma sahip bu uygulama sayesinde yabancı dildeki kelimelerin daha kolay öğretilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mobil öğrenme, Android, Java, Yabancı dil eğitimi

MOBILE DEVICE BASED APPLICATION OF WORD LEARNING A FOREIGN LANGUAGE

Abstract

The objective of this study is to implement a mobile application in order to tackle the difficulties associated with learning and building vocabulary, which is one of the important factors of learning a new language. Taking into consideration the market

shares of the mobile operating systems, the software is implemented in the Java programming language so that it can run on the Android platform. People who want to learn a foreign language with the use of this application could simply use it continuously on the move through their mobile phones. The application asks for the Turkish equivalent of a foreign language words or vice versa in intervals defined by the user preferences. The questions could be either in multiple choice format or input as text through the keyboard. The user can also access the application database and carry out operations such as adding, deleting, and updating of the words in the vocabulary. This rather user-friendly application is aimed at making teaching of foreign language words easier.

Keywords: Mobile learning, Android, Java, Foreign language education

1.Giriş

İletişim, insanlar arasında çeşitli ilişkilerin kurulması ve kurulan bu ilişkilerin çeşitli biçimlerde değiştirilerek sürdürülmesidir. Bu etkinlik katılanların karşılıklı olarak birbirlerine gönderdikleri, söyledikleri bildirimlerle gerçekleşir. Bildirimleri anlama aracı ise dildir [1]. Köksal'a göre ise dil insanın kimliğini ve kişiliğini belirler, bireyin toplumsallaşmasını sağlar. Düşünsel yaratıcılığın artmasında dilin etkisi büyüktür. Saydam bir düşünce saydam bir dille sağlanır [2]. İlk öğrenilen dile anadili veya birinci dil, ondan sonra öğrenilen dillere ise yabancı dil denir. Yapıla gelen yorumlara göre, anadili bilinçaltı işlemlerle edinilir, yabancı dil ise bilinçli işlemlerle öğrenilir; ancak, yabancı bir dili de, tıpkı anadili gibi edindirmeye dönük yöntemler denenmekte ve yeni arayışlar sürmektedir. İki ya da çok dilli toplumsal-kültürel bir ortamda yaşayan bir kimse (örneğin Almanya'da bir Türk çocuğu) için anadilinden sonra veya onunla birlikte edinilen dile ikinci dil denir. İkinci dil edinimi topluma uyumla ilgili (toplumsal-ruhbilimsel) bir zorunluluk, yabancı dil öğrenimi ise, kültürel ve mesleki bir gereklilik olarak algılanır [1].

Türkiye'de yabancı dil bilmenin önemi ve zorunluluğu öne sürülerek eğitim yapılanmasında değişiklikler yapılmıştır. Yabancı dil öğrenmenin yabancı dille öğretilebileceği düşünülerek, gerek ortaöğretimde gerekse yükseköğretimde yabancı dille öğretim yapan eğitim kurumları açılmıştır. Bu kurumlara

alınan öğrencilerin hem vasatın çok üzerinde olmaları, hem de bu okulların teknik donanımları göz ardı edilerek, bu okullardan yetişen öğrencilerin yabancı dili diğer öğrencilere göre daha çabuk ve iyi öğrendikleri ve de çok başarılı oldukları iddiasıyla bu tür kurumların sayısı zamanla daha da çoğalmıştır [3].

Yükseköğretim kurumlarında bu durum biraz daha ileri götürülerek, anadilinde eğitim ikinci plana itilmiş durumdadır. Anadilinde bilim üretmek, yükseköğretim kurumlarının bağlı bulunduğu YÖK tarafından cezalandırılır hale getirilmiştir. Öğretim üyelerinin unvanlarının yükselmesinde puanlama yöntemine gidilmiş, yabancı dille yapılan bilimsel çalışmalara anadilinde yapılandan çok daha yüksek puanlar verilmesi uygulamasına geçilmiştir [3]. Bu sebeplerden dolayı Türkiye’de bulunan her iş sektöründe olduğu gibi özellikle YÖK elemanlarının görevlerini yapabilmeleri için, dil öğrenmesi kaçınılmaz hale gelmiştir.

Teknolojik gelişmelerin 2000’li yıllarda hız alması, ofis ve ev ortamlarında, sanayide, sağlık hizmetlerinde ve benzeri alanlarda insanların hayatını kolaylaştırmaktadır. Bu gelişmeler aynı zamanda eğitim alanında da görülmeye başlamıştır. Durağan olan teknolojik araçlar artık yavaş yavaş kullanım sahasını genişletmiş, sabit olmaktan da kurtulmaya başlamıştır [4].

Dizüstü bilgisayarların ağırlıkları ve pil ömürleri de dikkate alındığında aslında mekândan bağımsız öğrenme için internet tabanlı uzaktan eğitim ortamlarında mobil öğrenme ortamlarının kullanılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir [5].

1.1. Mobil öğrenme

Mobil Öğrenme öğrenenlere sınıf dışında sınıfa bağımlı kalmadan cep bilgisayarını, PDA (Personal Digital Assistant) veya cep telefonu ile eğitim olanağı sağlamaktadır [6].

1.2. Mobil Eğitimin Avantajları

- a. Yaşam boyu öğrenme
- b. Farkında olmadan öğrenme
- c. İhtiyaç anında öğrenme
- d. Zaman ve mekân bağımsız öğrenme
- e. Yer ve şartlara göre ayarlanan öğrenme

Bilgisayar ve internet destekli uzaktan eğitim programlarına rağbetin fazla olmasının en önemli nedenlerinden birisi bireyin zaman ve mekân olarak özgür

kalmasıdır. Öğrenenin istediği yer ve zamanda öğrenme sürecini başlatıp, istediği anda sürece müdahale edebilmesi gerçekten çok büyük özgürlüktür. Yakın geçmişe kadar masaüstü bilgisayarlarla, sabit telefon hatlarıyla gerçekleştirilen internet bağlantısı, bir anlamda yer ve zaman bağımsızlığı açısından tam bir özgürlük sunamıyordu. İnsanların dünyaya açılabilmesi için büyük bir masaüstü bilgisayara ve kablolarla ihtiyaç duymaları farklı arayışları da beraberinde getirdi; istedikleri her yerde pratik olarak kablosuz erişim sağlamak. Öncüleri arasında el bilgisayarlarını gösterebileceğimiz mobil teknolojilerin ortaya çıkış gerekçesi budur. Fiyat olarak da eskiye oranla oldukça makul seviyelerde olan el bilgisayarları yer ve zaman bağımsızlığının ortaya koyduğu muazzam bir özgürlüktür [7].

Mobil öğrenme sayesinde zamandan ve mekândan bağımsız olarak bilgiye erişim imkânı doğmaktadır. Masaüstü bilgisayarlar ile kıyaslandığında, ortalama bir cep bilgisayarı veya mobil telefonlar yaklaşık yarı yarıya daha ucuzdur. Cep bilgisayarları (PDA) ve mobil telefonlar günümüzde eşzamanlı kullanımı daha gerçekçi görünse de, eşzamanlı kullanımın da artacağı düşünülmektedir. Ancak eşzamanlı kullanımı için teknolojik olarak değil maliyet nedeni ile istenilen seviyeye gelmesi zaman alacağı bir gerçektir [7].

Mobil öğrenme dünyada ve ülkemizde oldukça yeni bir alandır. 2000’li yılların ortalarında cep telefonlarının yerini cep bilgisayarlarının (PDA) almasıyla birlikte mobil öğrenme çalışmaları yapılmaya başlanmıştır. Alkan ve ark., 2003 yılında yayınladıkları makalede bilgi ve iletişim teknolojisinin eğitimde kullanılması üzerine çalışmalarını sunmuşlardır. Çalışmada eğitimde iletişim ve erişilebilirlik üzerinde durulmuştur. Özellikle mobil teknolojiler sayesinde kullanıcıların bilgiye daha kolay ulaşabileceklerini belirtmişlerdir [8]. Küçükarslan ve ark., 2009 yılında yayınladıkları bir bildiri de cepte taşınabilen aygıtların eğitimde kullanılabileceği fikrini ortaya koymuşlardır. Tarımsal Yapılar derslerinde tam öğrenme modeli kapsamında, destekleyici eğitim materyali olarak, taşınabilir medya oynatıcılarından biri olan MP4 oynatıcının öğrencilere kullanılması sureti ile onların görsel ve işitsel zekâ alanlarından faydalanıp uygulanabilir öğretim metodolojisinin geliştirmeyi amaçlamışlardır [9]. 2009 yılında Saran ve arkadaşları tarafından TÜBİTAK destekli çalışmada; mobil cihazların İngilizce telaffuz öğrenimine olan etkilerinin araştırması

amaçlanmıştır. Sonuçta mobil cihazların sahip olduğu ulaşılabilirlik, kişiselleştirilebilirlik ve taşınabilirlik gibi kendine özgü niteliklerin, sınıf dışında yapılması gereken alıştırmaya ve uygulama çalışmalarının gerçekleştirilmesinde büyük bir potansiyele sahip olduğu ve birçok yarar sağlayabileceğini belirtmişlerdir [10]. Çakır, 2011 yılında Temel Bilgi Teknolojisi dersi için bir mobil yazılım geliştirmiştir. Bu yazılım sayesinde kullanıcıların dersi daha kolay öğrenmelerini ve daha kolay erişmelerini amaçlamıştır [4]. Ülkemizde Anadolu Üniversitesi tarafından hazırlanan ANAPOD ders portalı projesi ile öğrenciler almış oldukları dersleri video görüntüsü olarak 3G teknolojisi ile mobil cihazlarına indirip izleyebildiği çalışmalar da yapılmaktadır [11].

2. Materyal ve Yöntem

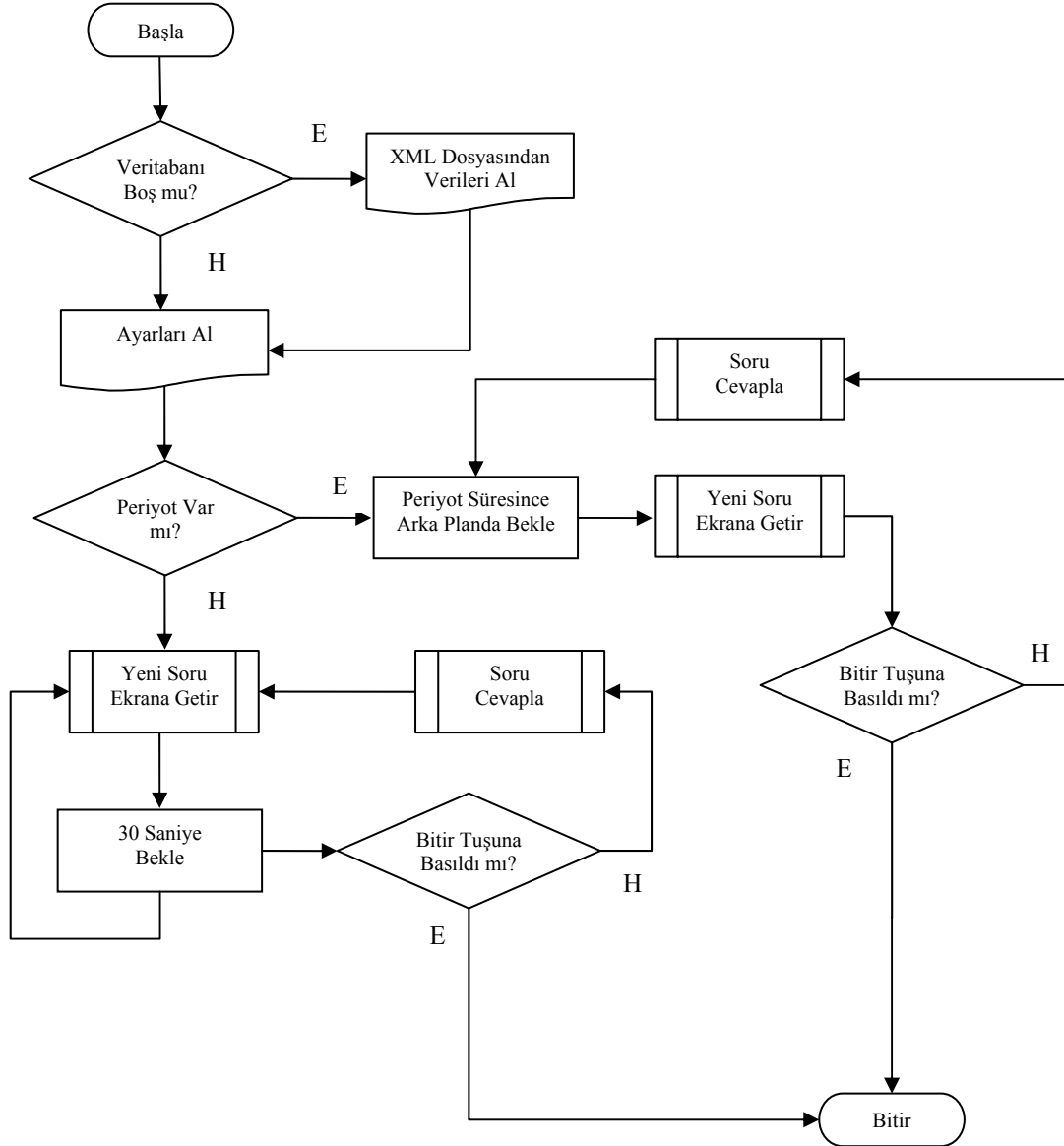
Ortaya koyulan bilgiler ışığında mobil öğrenme ile gerçekleştirecek olan dil öğrenimini kolaylaştıracak program için bir mobil işletim sistemi seçilmesi gerekmektedir. Bu seçim yapılırken IDC (International Data Corporation) firmasının, 2011 ve 2015 yıllarında akıllı telefonlarda kullanılan mobil işletim sistemlerinin küresel pazar paylarına ilişkin verileri göz önüne alındı. 2011 yılında %39,5 Pazar payına sahip olan ve 2015 yılında %45,4 Pazar payına sahip olması beklenen Android işletim sistemi mobil öğrenme platformu için en doğru seçim olduğuna karar verildi [12].

Mobil öğrenme ortamında kişilerin günlük hayatlarında karşılaştıkları güçlüklerden bağımsız olarak yabancı dildeki kelimeleri zaman ve mekândan bağımsız olarak daha kolay öğrenmeleri amaçlanmıştır. Özellikle Akademik çalışanlar için dil öğreniminin vazgeçilmezliği düşünülerek eğitim programının temel veritabanı ÜDS-KPDS sınavlarında kullanılan İngilizce kelimeler kullanılarak hazırlanmıştır.

Mobil yazılımın geliştirilmesi aşamasında, öncelikle gereksinimler ve bunların nasıl karşılanacağı belirlenmiş, yazılım geliştirme ortamları temin edilmiş, tasarım basamakları hazırlanmış, dokümantasyon elde edilmiş ve bu belgelere uygun doğrultuda hareket edilmiştir. Mobil yazılımın gömülü sistemler için hazırlanacağı göz önüne alınarak uygun yazılım geliştirme ortamlarının taranma işlemi gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla Android SDK ve Eclipse ortamları kullanılmıştır. Hazırlanan yazılımın test edilmesi için Android 2.2 desteği Sağlayan Samsung Galaxy S cep telefonu ve buna ait

emülatör kullanılmıştır. Mobil aygıt ile bilgisayar bağlantısını sağlayacak USB kablosu veya bluetooth cihazı donanımları kullanılmıştır.

Gerçekleştirilen mobil uygulamanın genel çalışma şeması Şekil 1’ de gösterilmiştir.

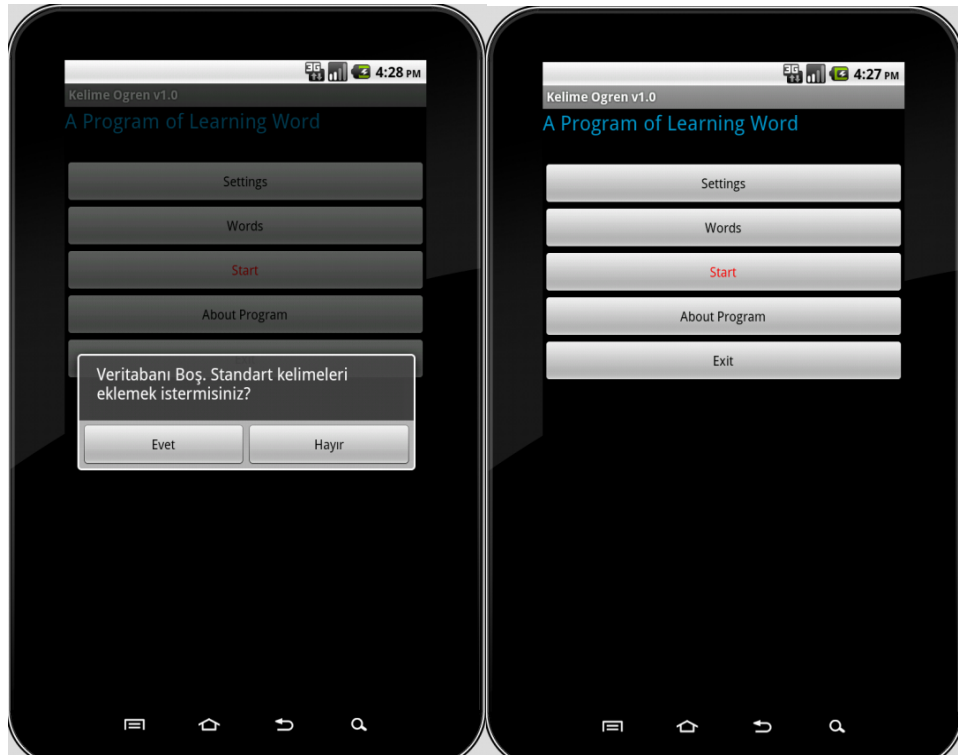

Şekil 1. Mobil uygulamanın akış şeması

Program, mobil dil öğrenmeyi amaçladığı için farklı dil destekleri ile tasarlanmıştır. Örneğin programın menüleri kullanılan cep telefonunun diline göre değişmekte, yani telefon dili İngilizce ise programın menüleri de İngilizce olmaktadır. Ayrıca kullanıcın isteğine göre kelime sorularını belirli aralıklarla veya sürekli olarak ekrana getirilebilmektedir.

3. Tasarlanan Uygulama

Uygulama ilk çalıştırıldığı anda kullanıcının karşısına “veritabanı boş” uyarısı verilmektedir. Kullanıcı istediği veritabanını yazılıma ekleyebilmektedir (Şekil 2). Biz bu çalışmamızda ÜDS-KPDS sınavlarında sorulan, yaklaşık 1500 İngilizce kelimenin bulunduğu bir veritabanını yazılıma ekledik. Veritabanına kelimeler eklendikten sonra kullanıcın karşısına ana ekran çıkmaktadır. Bu ekranda kullanıcının program ile ilgili ayarları yapabileceği, kelimeleri düzenleyebileceği ve mobil öğrenme programını başlatabileceği butonlar bulunmaktadır (Şekil 3).

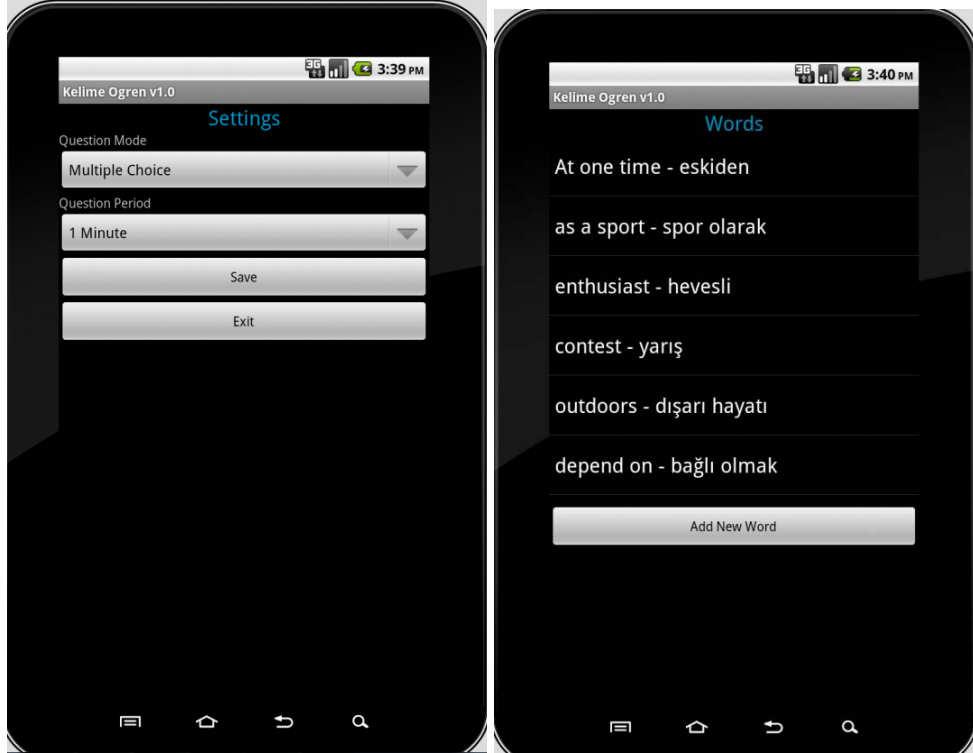
Şekil 2. Veritabanı uyarı ekranı

Şekil 3. Ana menü ekranı

Programın “Ayarlar (Settings)” kısmında kullanıcıya sunulan çeşitli soru seçenekleri ve soru sorma süreleri belirlenebilmektedir. Kullanıcı “Soru Modu (Question Mode)” seçeneğinde iki farklı soru türü belirleyebilmektedir. Birincisi çoktan seçmeli, yani sorulan kelimenin cevabını dört adet şık arasından seçmek, ikincisi ise klasik, yani sorulan kelimenin cevabını direkt olarak belirtilen alana yazmaktır. “Soru Periyodu (Question Period)” seçeneğinde kullanıcı, soruların hangi sıklıkla karşısına geleceğini belirleyebilmektedir. Bu kısımda eğer “Periyot Yok” seçilir ise sorular ekrana sürekli gelecek ve 30 sn içerisinde kullanıcının cevap vermesi istenecektir. Bu seçenek genelde

kullanıcının sadece kelime öğrenme programına odaklandığı anlar için düşünülmüştür (Şekil 4).

Programın “Kelimeler (Words)” kısmında kullanıcı, veritabanında bulunan kelimeler üzerinde düzenleme işlemi yapabilmektedir. Gerekirse istenilen kelimeleri veritabanına ekleyebilmektedir. Kullanıcı kelime öğrenme programında öğrendiği kelimeleri de veritabanından çıkartabilmektedir (Şekil 5).

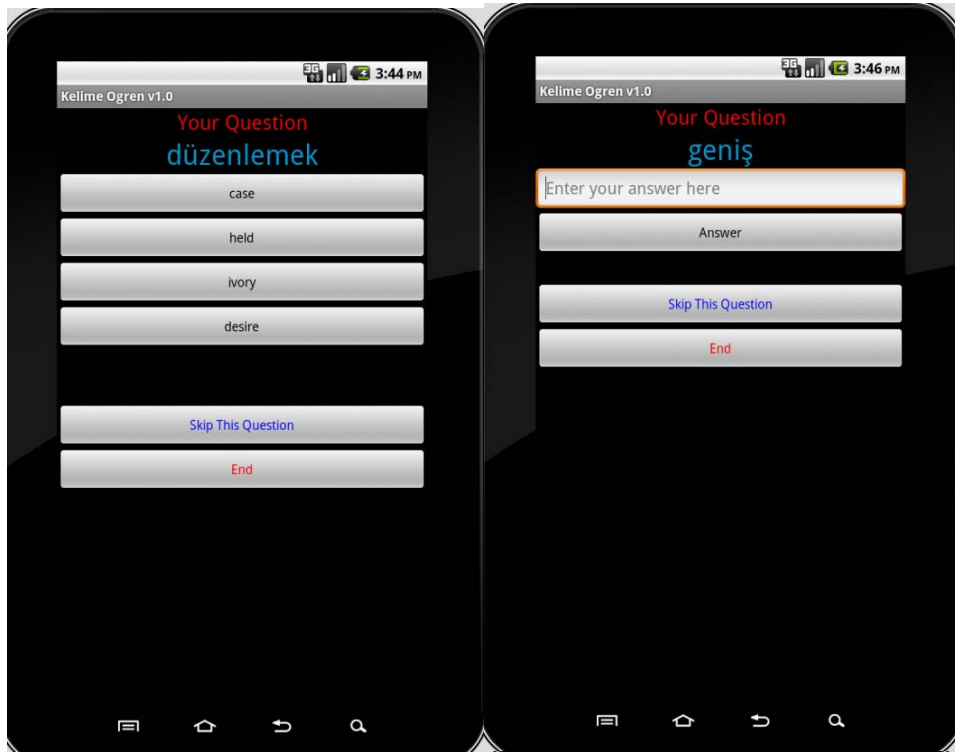

Şekil 4. Programın ayarlar menüsü Şekil 5. Programın kelimeler menüsü

Programın genel ayarları yapıldıktan sonra kullanıcı programı başlatmak için “Start” butonunu seçer ve veritabanında bulunan kelimeler seçilen ayarlara göre kullanıcının karşısına çıkar. Şekil 6’da görüldüğü üzere kullanıcı eğer ayarlar menüsünde “Periyot Yok” seçeneğini işaretlemişse, kelime soruları arka arkaya 30 saniye aralıklarla ekrana gelecek ve kullanıcının bu süre içerisinde cevap vermesi istenecektir. Kullanıcı, “Question Period” ayar menüsünde belirli bir süre (1,3,5.. dakika vb) seçerse, soruların cevaplanması için herhangi bir süre olmayacak ve sorular bu belirlenen periyot ile kullanıcının karşısına çıkması sağlanacaktır.

Şekil 6. Programın periyotsuz olarak çalıştırılması

Şekil 7. Programın belirli periyotlarda çalıştırılması

Kullanıcı dilerse ekrana gelen soruyu atlayabilecek veya programı durdurabilecektir. Kullanıcı, karşısına gelen sorulara cevap vermek istemezse “Skip This Question” butonunu seçerek sorunun doğru cevabını görebilir ve bir sonraki soruya geçebilir. Bununla birlikte kelime öğrenme programı bitirilmek istenirse “End” butonuna basılabilir (Şekil 6,7).

Sorular kullanıcı tarafından cevapladığı anda eğer cevap doğru ise uyarı verilerek yeni soruya geçilmekte, cevap yanlış ise doğru cevap kullanıcıya bildirilmektedir. Kullanıcıya kaç soru cevapladığı, bu sorulardan kaç tanesini doğru kaç tanesini yanlış cevapladığı bilgisi gösterilmektedir.

Soruların dil seçimi (İngilizce soru Türkçe karşılık veya Türkçe soru İngilizce karşılık) tamamen rastgele olmaktadır. Ayrıca programda kullanılan menülerin dil seçimi cep telefonunun dil seçimi ile doğru orantılıdır. Telefonun dil seçimi İngilizce ise program İngilizce veya dil seçimi Türkçe ise program Türkçe olmaktadır.

4. Sonuçlar ve Öneriler

Cep telefonlarının hayatımızın bir parçası olduğu son yıllarda özellikle akıllı cep telefonlarında çeşitli uygulamalar geliştirilmektedir. Bu uygulamalar eğlence amaçlı olabileceği gibi eğitim alanında da karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada sunulan mobil öğrenme uygulaması Android işletim sistemi kullanan cihazlar üzerinde çalışmaktadır. Gerçekleştirilen mobil kelime öğrenme yazılımı kullanım kolaylığı ve zaman ve mekândan bağımsız olarak uygulanabilirliği bakımından tercih edilebilecek bir programdır. Dil öğrenmenin bir lüks olmaktan çıkıp bir ihtiyaç, hatta zaruret olduğu çağımızda; yazılan program kişilere kelime öğrenmeyi kolay kılmayı amaçlamaktadır. Özellikle yüksek öğrenim kurumları gibi dil bilmenin bilimsel çalışmalarda çok önemli olduğu göz önüne alındığında; yoğun tempo içerisinde bulunan kullanıcılara mobil bir eğitim sağlanmak istenmektedir. Elde edilen mobil öğrenme yazılımı, uygulama aşamasında belirli bir gruba sunularak; kişilerin dil öğrenmelerine mobil öğrenmenin etkisi tartışılabilir. Mobil öğrenme ortamlarının geniş kitlelere ulaşamaması, maddi olanaklar ve toplumun bu konuda bilgi sahibi olmaması, eğitimcilerin mobil ortamlara ilgi ve bilgi seviyelerinin düşük olması gibi sebeplerden henüz başlangıç aşamasında olan mobil öğrenme gelecekte geniş kitlelere hitap edecek seviyeye geleceği düşünülmektedir.

Kaynaklar

- [1]. Demircan, Ö., “Yabancı dil öğretim yöntemleri”, İstanbul: 1990, Ekin Eğitim Yayıncılık.
- [2]. Köksal, A., “Yabancı dille öğretim”, Ankara: 2000, Öğretmen Dünyası.
- [3]. Çelebi M.D., “Türkiye’de Anadili Eğitimi Ve Yabancı Dil Öğretimi”, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2006, Sayı: 21, s:285-307.
- [4]. Çakır, H., “ Mobil Öğrenmeye İlişkin Bir Yazılım Geliştirme Ve Değerlendirme” , Ç.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, 2011, Vol: 40, s:01-09.
- [5]. Oran, M.K., Karadeniz, Ş., “İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitimde Mobil Öğrenmenin Rolü”, VII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 2007, Bil. No:167.
- [6]. Seppala P., Alamaki H., Mobile Learning in teacher training, Journal of Computer Assisted Learning, Vol: 19, 2003, pp 330-335.
- [7]. Bulun, M., Gülnar, B., Güran, S., “Eğitimde Mobil Teknolojiler”, The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET, 2004, Volume 3, Issue 2, Article 23.
- [8]. Alkan M., Genç Ö., Tekedere H., İnternet Erişimi, “Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin Eğitimde Kullanımı İçin Alt Yapı İhtiyaçları ve Yeni İletişim Teknolojileri”, 24.04.2012, www.emo.org.tr/ekler/3b43aeeacb25836_ek.doc
- [9]. Küçükarslan, S., Koçak, Ş., Kara, M., “Cepte Taşınabilir Aygıtların Eğitimde Kullanılması Üzerine Bir Öneri: Mp4 Oynatıcı Örneği”, IX. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 2009, Bil. No:32.
- [10]. Saran M., Seferoglu G., Cagiltay K., “Mobile Assisted Language Learning: English Pronunciation at Learners' Fingertips”, Eurasian Journal of Educational Research, Vol: 34, 2009, pp. 97-114.
- [11]. Işık, A.H., Özkaraca, O., Güler, İ., “Mobil Öğrenme ve Podcast”, XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 2011, Bil. No:147.
- [12]. İnternet Erişimi, “IDC Forecasts Worldwide Smartphone Market to Grow by Nearly 50% in 2011”, 24.04.2012, <http://www.idc.com/getdoc.jsp?containerId=prUS22762811>